

Sárospatak Város Jegyzője

3950 Sárospatak, Rákóczi út 32.
Tel.: 47/513-240 Fax: 47/311-404
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu

B e s z á m o l ó **- a Képviselő-testületnek –** **az adóztatásról**

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Jogszabályi háttér

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. §. (3) g.) bekezdésében foglaltaknak eleget téve, az alábbiakban számolok be a 2015. évi adóhatósági munkáról. A beszámoló az önkormányzati adóhatóság 2015. december 31. napjáig elvégzett helyi adóztatási feladatainak az eredményét tartalmazza. Valamennyi adónem részletes bemutatásra kerül, az előző évhez képest bekövetkezett változások kihatásait számszerűsítve. A beszámoló elkészítésénél alapelveként a valós, hű kép kialakítását fogalmaztam meg, mivel a beszámoló az önkormányzati adóhatóság zártrendszerű helyi adó nyilvántartásán alapszik.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel kapcsolatos feladatokat.

A magyar adórendszerben 1991. január 1-től, azaz a helyi adókról szóló C. törvény (továbbiakban: Hatv.) bevezetése óta léteznek a mai értelemben vett helyi adók. A helyi adók léte egy háromszintű jogalkotás következménye, a legmagasabb jogforrás az Alaptörvény, ezt követi az Országgyűlés alkotta Hatv., valamint a Képviselő-testület által megalkotott helyi rendelet. A helyi adópolitika alapvető célja az, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, állandó, stabilan előre tervezhető, biztos bevételi forrását jelentsék, ugyanakkor az adózói kört illetően méltányos, igazságos és megfizethető legyen.

Az önkormányzati adóhatósági munka elsődleges szabályozását az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art) határozza meg. A közigazgatási hatósági eljárási és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) előírásait az Art. elsődlegessége mellett kell alkalmazni.

Az egyes adónemekre vonatkozó részletes szabályokat az ún. egyedi adójogszabályok

- a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény,
- a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (továbbiakban: Gjt.),
- a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény (továbbiakban: Ktd.),

- a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.)

a kapcsolódó és a végrehajtási rendeletek, az adók módjára történő behajtandó köztartozások esetében ezeket szabályozó alapjogszabályok tartalmazzák.

Sárospatak Város Önkormányzatának feladatellátását a saját bevételek, az állami támogatások, valamint az átengedett központi adók biztosítják. A helyi adóból származó bevétel az önkormányzat saját bevételét növeli.

Az önkormányzati adóhatóság által beszedett központi adók közül 2013. évtől a gépjárműadó bevétel 60 %-a már az állami büdzsét gazdagítja. A talajterhelési díj, a magán pálinkafőzésből származó adóbevétel, az adóügyi jogkövetkezmények (késedelmi pótlék, bírság), az adók módjára behajtandó köztartozások közül a helyszíni és szabálysértési bírság 100 %-a, a beszedett közigazgatási bírság 40 %-a az önkormányzatot illeti meg.

A helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen:

- vagyoni típusú adók (építmény, telekadó),
- a helyi iparüzési adó,
- kommunális adó (idegenforgalmi adó, magánszemélyek kommunális adója).

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete helyi rendelettel a helyi iparüzési adót és az idegenforgalmi adót 1992. évben, a talajterhelési díjat pedig 2004. évben vezette be. Vagyoni típusú adónem bevezetésére városunkban nem került sor.

II. Az adóhatósági munka személyi- és tárgyi feltételei, feladat- és hatáskörök, ügyiratforgalom:

A jegyző feladat- és hatáskörét a Polgármesteri Hivatal szervezetén belül a Gazdálkodási Iroda Adócsoportja apparátusának munkáján keresztül gyakorolja.

Jelenleg az adócsoport létszáma 1 fő felsőfokú végzettségű adócsoport vezetőből, 1 fő felsőfokú végzettségű és 1 fő középfokú végzettségű ügyintézőből áll. Mindenki számítógépes felhasználói ismerettel, megfelelő kommunikációs készséggel és ezekben a munkakörökben elengedhetetlen konfliktuskezelési képességgel rendelkezik. Fokozott elvárás a kollegákkal szemben az adóitok megőrzésének követelménye. A hivatal itt foglalkoztatott munkatársainak számolnia kell azzal, hogy az adóhatósági tevékenység egyáltalán nem mondható „népszerű” feladatnak. E negatív érzést tovább erősíti a hatósági feladattal járó közhatalmi jelleg, a kötelezettség kikényszeríthetőségének a lehetősége és a rendelkezésre álló kényszerítő eszközök/szankciók alkalmazása.

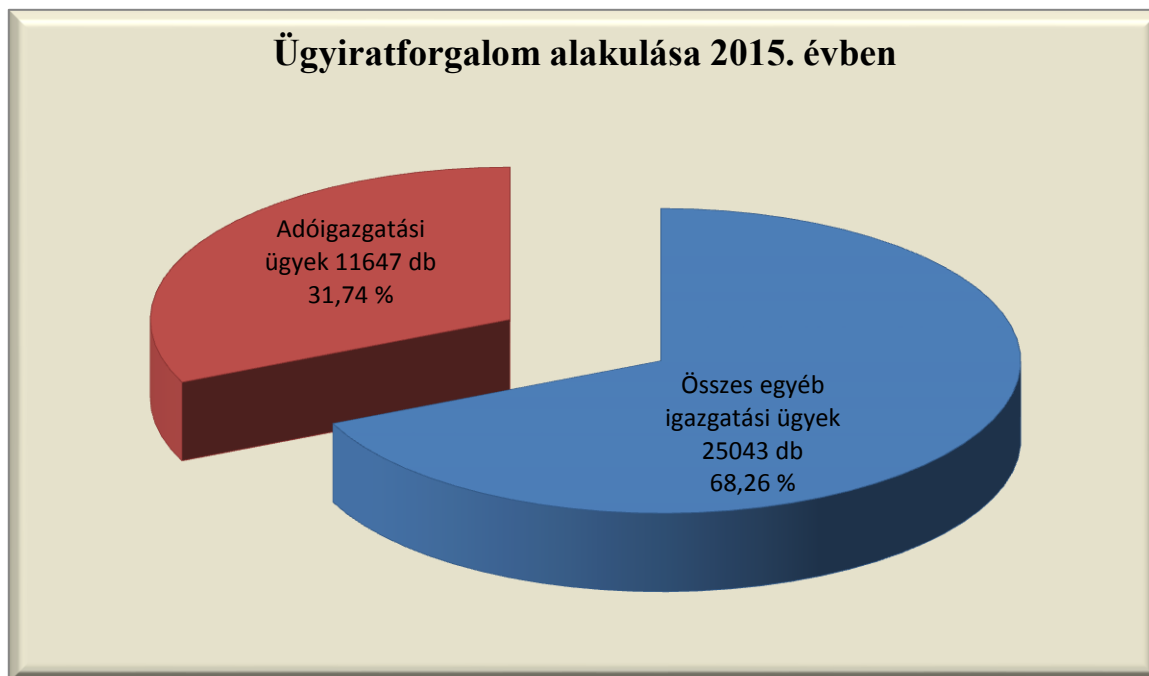
Az önkormányzati adónyilvántartás vezetése az 1989-ben bevezetett DOS alapú ONKADO programmal történik. A már kissé elavultnak számító DOS-alapú program központilag windows-alapúra történő cseréjében az évek alatt nem történt előrelépés.

Az adócsoport látja el a településen bevezetett adónemekkel kapcsolatos bevallási, nyilvántartási, ellenőrzési, adóbeszedési feladatokat. Adóhátralékok tekintetében végrehajtási eljárás megindításának keretében törvényes eszközök széles körének alkalmazásával lépnek fel az önkéntesen nem teljesítőkkel szemben. Az adóhatóság pénzforgalmának számítógépes könyvelése, előírások, törlések vezetése mellett, negyedévenként zárási eredményekről készült összesítő megküldésével adatot szolgáltatnak a Magyar Államkincstár részére.

Gépjárműadó adóztatás keretében gondoskodnak az adóketések határidőre történő elkészítéséről, az adózó részére az adókötelezettség határozattal történő megállapításáról. A gépjárműadó bevétele megosztásának pontos, határidőre történő havi utalása mellett, negyedévenkénti, részletes és szigorú elszámolási rendszerben adatot szolgáltatnak a Magyar Államkincstárnak. A magánfőzésre szolgáló desztillálóberendezés tulajdonjogáról, az előállított párlatról adatot szolgáltatnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak. Vagyoni bizonyítványt, adóigazolást és adó- és értékbizonyítványt állítanak ki. Hagyatéki, végrehajtási, kiskorú és gondnokság alatt lévő tulajdonos adásvételi ügyében helyszíni értékbecslést végeznek. Törvény által meghatározott esetekben gondoskodnak az adók módjára behajtandó köztartozások beszedéséről és továbbutalásáról.

Az ügyfélfogadás hetente 3 alkalommal, hétfőn, szerdán és pénteken van, de adóbevallási időszakban a hét minden munkanapján fogadják az ügyintézők az adózókat. A város honlapján megtekinthetők az adórendeletek, az adóügyekhez kapcsolódó részletes ügyleírások és a bevallási nyomtatványok, kitöltési útmutatóval együtt.

Az ügyiratforgalom 2015. évben is jelentős volt, az adócsopott ügyiratforgalma a Polgármesteri Hivatal ügyiratforgalmából 31,74 %-ot képvisel (36690 db ügyirattól 11647 db). Itt szeretném kiemelni, hogy az évente kétszer kiküldött egyenlegközlők egyedi iktatás nélkül, normál postai küldeményként kerülnek ki-postázásra, évente két alkalommal, mely az adócsopott ügyiratforgalmát több mint 8000 db plusz iktatott irattal növelné meg. Nem kerülnek továbbá iktatásra az adózók befizetéseinek bankszámla-kivonatai továbbá a postai elszámoló bizonylatok, melyek alapján történik az adózók befizetéseinek könyvelése.

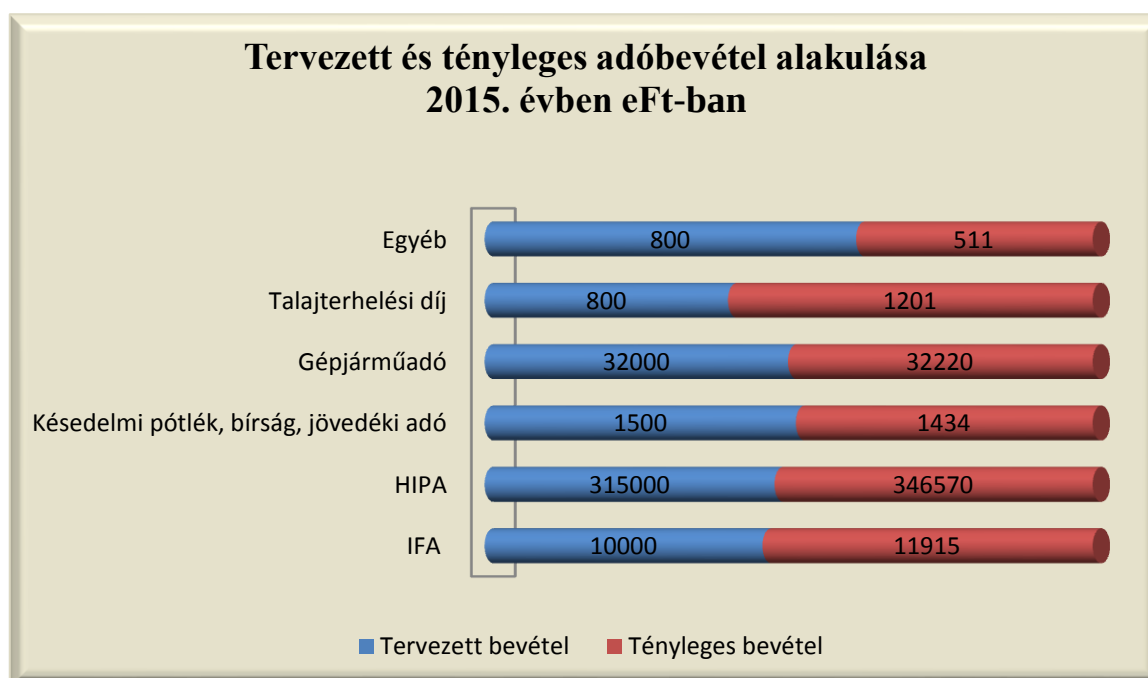
Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Iktató - ügyiratkezelés

III. Az adóbevételek alakulása, összetétele, ezekre ható tényezők:

A 2015. évre tervezett adóbevételek előirányzata (360.100 eFt), az előző, a 2014. évi tényleges teljesülésnél (374.576 eFt) 14.472 ezer forinttal kisebb összegben került betervezésre.

Az óvatosabb tervezésre egyrészt a talajterhelési díj és az egyéb bevételek évről-évre megfigyelhető csökkenése, illetve a helyi iparüzési adó elszámolásában történt jogszabályi változás adott okot. A vezeték nélküli távközlési tevékenységet végző szolgáltatók helyi iparüzési adóalapjának megosztásánál az adóalap 20 %-át a székhely és az állandó üzleti létesítmények szerinti települések között az általános szabályok szerint, míg a másik 80 %-át az előfizetők számlázási címe szerinti települések között kellett megosztaniuk. A módosítás eredményeként a szolgáltatók székhelye és egyes nagyobb telephelyei szerinti önkormányzatokhoz a korábbi évekhez képest jelentősen magasabb adóalap allokálódott.

Az önkormányzat adóbevételei a tervezett előirányzaton felül, 109,37 %-ban teljesültek, így összességében a tervezetthez képest 33.752 ezer forint adóbevétel növekedésről beszélhetünk, melyet az alábbi diagram szemléltet.

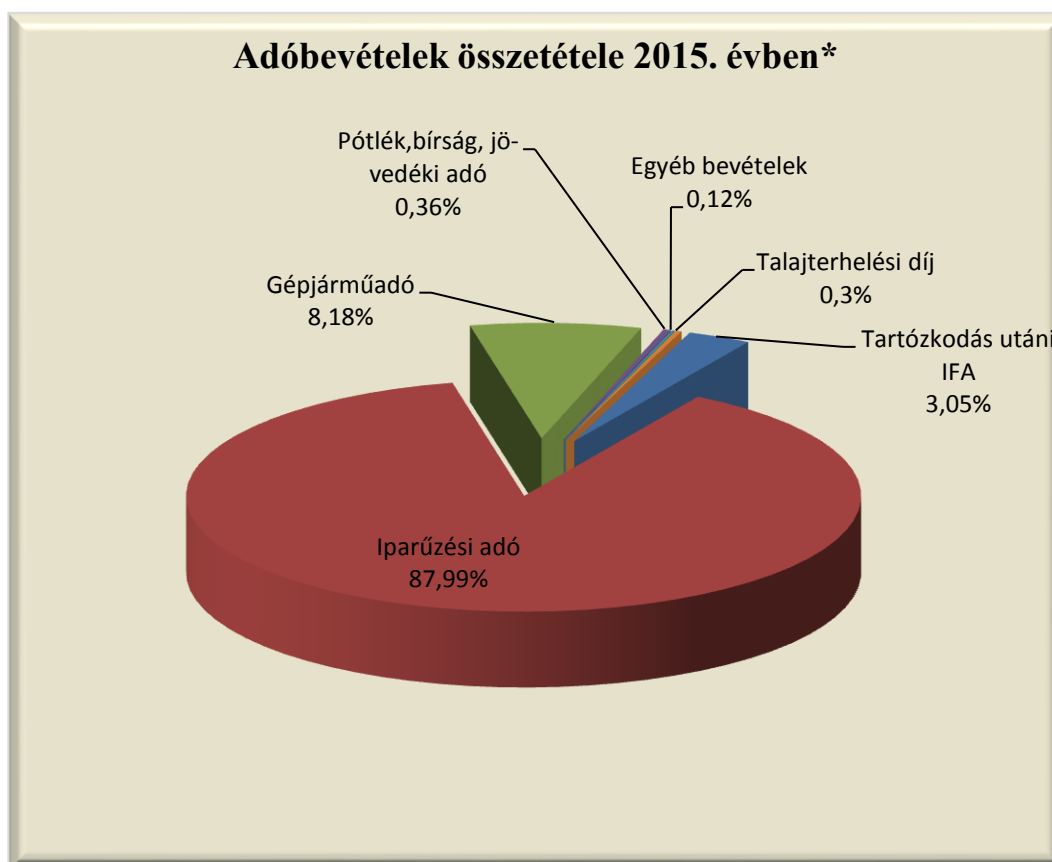
Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal 2015. évi zárási összesítő

Helyi és átengedett adóbevételek teljesülése 2014. és 2015. években*

	Pénzügyi teljesülés eFt-ban		Változás %
	2014. év	2015. év	
Tartózkodás utáni idegenforgalmi adó	9.777	11.915	121,87
Helyi iparűzési adó	328.929	346.570	105,36
Késedelmi pótlék, mulasztási bírság, helyi jövedéki adó	1.696	1.434	84,55
Gépjárműadó	32.122	32.220	100,31
Talajterhelési díj	1.030	1.202	117,61
Egyéb bevételek	1.022	511	50,0
Összesen:	374.576	393.852	105,15

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. év zárási összesítő

A teljesülési adatok vizsgálatát követően megállapítható, hogy az adóbevétel alakulása 2015. évben a gazdaság teljesítését, a sárospataki lakosok és vállalkozások befizetéseit figyelembe véve mindenképpen eredményesnek bizonyult. A bevételi adatok a jövőt tekintve is bizakodásra adhatnak okot.

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi zárási összesítő

(*A kimutatások nem tartalmazzák az önkormányzatnál beszedett, ám a központi költségvetést megillető adókat, díjakat (pl.: gépjárműadó 60 %-a, behajtásra kimutatott bírságok, illetékek).

Sárospatak város közigazgatási területén 2015. évben két helyi adónemre kiterjedően kerültek az adókötelezettségek megállapításra, a kommunális jellegű idegenforgalmi adóra és az iparüzési adóra. A helyi adókat érintő uniós előírás továbbra sincs, az egyes tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy milyen adónemek működtetését bízzák az önkormányzatokra, illetve milyen korlátokat állítanak számukra.

Az adóbevételek nagyságára elsődlegesen és alapvetően kihat, hogy az önkormányzat rendeleteiben hogyan és miként szabályozza a helyi adók mértékeit, kedvezményeit, mentességeit. Hatással van rá továbbá az adott terület gazdasági potenciálja, a helyben működő vállalkozások eredményessége, a lakosság fizetőképessége. Az önkormányzat a helyi adók fajtáit, mértékét és esetleges kedvezményeit, mentességeit törvényi felhatalmazás alapján szabályozhatja és csak olyan mértékben, ahogy a magasabb szintű jogszabály ezt megengedi. Alkotmányos szabály például az is, hogy kötelező a legnagyobb bevételt jelentő helyi iparüzési adóban egy általános adómértéket alkalmazni minden vállalkozásra és nem lehet egyes szektorokat, vállalkozási formákat eltérő, esetleg kedvezőbb adókulccsal adóztatni.

A két helyi adó közül az idegenforgalmi adó mértéke törvény által szabályozottan évente valorizálódik, emelkedik, az iparüzési adó esetében azonban az adóalapra vetített 2 %-os mérték konstans, annak emelésére nincs mód. Továbbra is meghatározó az önkormányzati adóbevételeken belül a helyi adókból származó adók, ezen belül is szignifikáns a helyi iparüzési adó súlya és szerepe.

2015-ben a beszedett helyi adók az önkormányzatnál kezelt adók 91,02 %-át adták ki. A helyi adókon belül az iparüzési adó a meghatározó adónem, a vizsgált időszakban a pénzügyi teljesítés alapján, mint ahogy az alábbi táblázat is szemlélteti, 96,67 %-ot ér el a helyi adónemekben belül.

Helyi adóbevételek összetétele 2015. évben

Adónem	Befolyt bevétel e-Ft-ban	%-os arány
Helyi iparüzési adó	346.570	96,67
Tartózkodás utáni idegenforgalmi adó	11.915	3,33
Összesen	358.485	100,00

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi zárási összesítő

Az adóbevételek időbeli teljesülésének jellemzője, hogy az első félévben általában nem érik el az éves előírások felét és az adóbevételek többségét jelentő iparüzési adó teljesülése csak a feltöltési, kiegészítési kötelezettség leteltét követően, az adóév utolsó napjaiban realizálódhat.

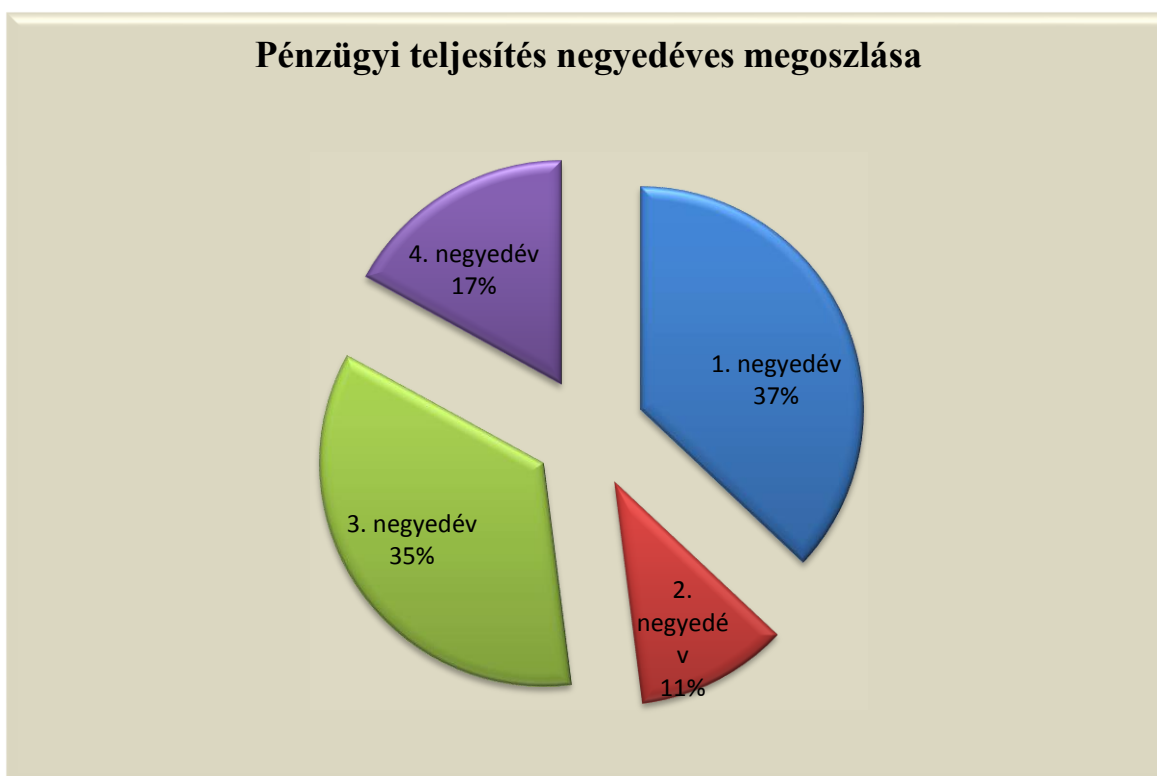
Az adóév végén (december 20-ai nappal) egészítik ki a vállalkozások az iparűzési adóelőlegeket, így ekkor is jelentős befizetések érkeznek iparűzési adóbevételként az önkormányzat számlájára. Az önkormányzatnál maradó adóbevételek beérkezésének zöme az első és harmadik negyedévhez köthetőek, hiszen a március 15-i és szeptember 15-i befizetési határidők ekkor járnak le. Jellemzően a követeléskezelési és végrehajtási eljárások eredményei is a második félévben jelennek meg a teljesülések között.

Helyi és átengedett adóbevételek negyedévenkénti teljesülése 2015. évben*

	Adóbevételek (Ft)	Bevétel %-os Megoszlása	Pénzügyi teljesítés negyedévente (Ft)
2015.03.31	144.743.104	36,75	144.743.104
2015.06.30	186.547.940	10,61	41.804.836
2015.09.30	326.046.815	35,42	139.498.875
2015.12.31	393.852.168	17,22	67.805.353

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi pénzforgalmi lista

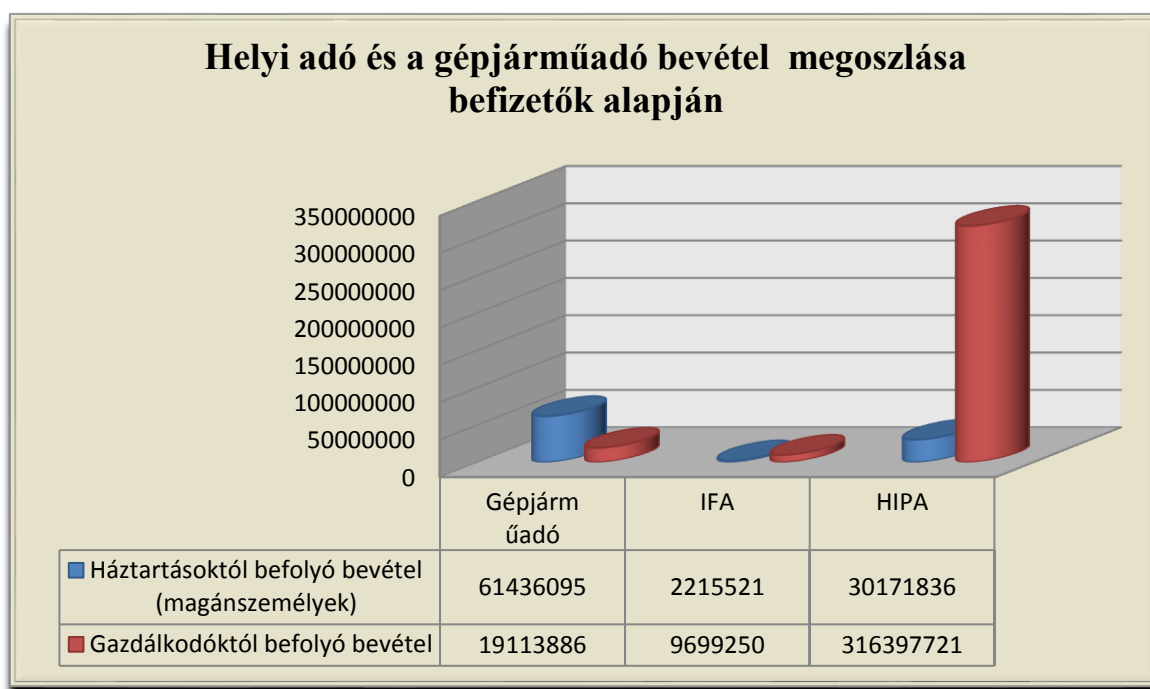
*A kimutatás nem tartalmazza az önkormányzatnál beszedett, ám a központi költségvetést megillető adókat, díjakat (pl.: gépjárműadó 60 %-a, behajtásra kimutatott bírságok, illetékek).

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi pénzforgalmi listák

A fenti táblázat, illetve diagram adatai csak a költségvetésre átadott, azaz a finanszírozásban résztvevő bevételt mutatja, azaz nem tartalmazza az adózók részére visszautalt, vagy más hatóság számlájára átutalt túlfizetések összegét. Ugyanakkor a visszaigényelhető adótöbbletek miatt a folyóbevételből kell finanszírozni az előző év elszámolásából adódó visszautalásokat is. Ezek nagyrészt az iparűzési adóbevallás május 31-ei határidejéhez kapcsolódva, a bevallások folyamatos feldolgozása alapján június-július hónapra koncentrálódnak. Nagyságrendileg a visszautalás 2015. évben 3.550 ezer forint összeget tett ki.

Az adóbevételek befizetők szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti, melyből egyértelműen megállapítható, a gépjárműadó bevétel döntő része, 76,27 %-a a háztartásoktól (magánszemélyek, egyéni vállalkozók, őstermelők) érkezik, míg az iparűzési adót (HIPA) és a tartózkodás után fizetendő idegenforgalmi adót (IFA) 91,29 % és 81,4 %-ban a gazdálkodók, nagyobb vállalkozások fizetik. A diagram a teljes gépjárműadó bevétel (100 %) megoszlását tartalmazza.

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi zárási összesítő

IV. Az adócsoport munkájának részletes bemutatása:

1.) A helyi adókról bővebben

a.) Helyi iparűzési adó:

Az önkormányzatok legnagyobb összegű bevételét kitevő helyi adóneme. A Htv. szerint **adóköteles** az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett **vállalkozási tevékenység**. Az **adó alanya a vállalkozó**. Ebben a tekintetben vállalkozónak minősül a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele az adóévben a 600.000 forintot meghaladja, a jogi személy, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll, egyéni cég, egyéb szervezet.

Adóköteles iparüzési tevékenység alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő.

A vállalkozó **állandó jellegű iparüzési tevékenységet végez** az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén kívül folytatja.

Ideiglenes jellegű az iparüzési tevékenység, ha az önkormányzat illetékességi területén az ott székhellyel, telephellyel nem rendelkező vállalkozó építőipari tevékenységet folytat, illetőleg természeti erőforrást tár fel vagy kutat, feltéve, hogy a folyamatosan vagy megszakításokkal végzett tevékenység időtartama adóéven belül a 30 napot meghaladja, de nem éri el a 181 napot.

Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértékének felső határa az adóalap 2 %-a, az ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó mértéke naptári naponként 5.000 forint.

Az önkormányzati adóhatósághoz teljesítendő befizetéseket az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 2. számú melléklete szerint kell teljesíteni az adózóknak, félévenként két egyenlő részletben az adóév március 15-éig, illetve szeptember 15-éig. Az iparüzési adó megfizetés sajátossága, hogy az éves bevallás során, minden év május 31-éig számolnak el az adózók az előző évben befizetett előleggel szemben. Ezáltal az egyes adóévekben igencsak eltérő lehet az adó, adóelőlegek nagyságai.

A társasági adófeltöltésre köteles adózói körnek az önkormányzati adóhatóság felé is fennáll a bevallási és előleg-kiegészítési kötelezettsége. Minden év december 20-áig kell a vállalkozónak a helyi iparüzési adóelőleg összegét a várható éves fizetendő adó összegére kiegészítenie. A bevételek tervezése során egyik nagy bizonytalansági tényező ezen feltöltési kötelezettségek várható nagyságrendje. Az iparüzési adó egyébként is a tervezést és az eredményt tekintve az egyik legrapszodikusabb adónem, hiszen a gazdasági helyzet pillanatnyi változása kihat az adóbevétel nagyságára. Ráadásul a társasági adó fizetési rendje alapján, egy kedvező adóév duplán is hathat kedvezően, illetve egy kedvezőtlen év kétszeresen is okozhat nehézséget. Összességében 2015. évben 17,74 millió forint előleg-feltöltésről nyújtottak be adóbevallást az erre kötelezett vállalkozások. Az adóelőleg-feltöltés hasonló összegben teljesült, mint az előző évben.

Az iparüzési adóbevallások kezelése jelenti minden évben az egyik legnagyobb munkát az adóhatóság számára, hiszen nagyon rövid idő alatt igen nagy mennyiségű bevallást kell átvenni és feldolgozni. Ugyanakkor több adózó hibásan, vagy hiányosan kitöltve nyújtja be bevallását, s a hiánypótlásra való felszólítás, javítás csak késlelteti az amúgy is rendelkezésre álló rövid határidőt.

Az önkormányzati adóhatóság nyilvántartása alapján a regisztrált vállalkozások száma 2015. évben 1332, melyből 4 adózó ideiglenes tevékenység utáni iparüzési adót fizetett önkormányzatunknak. A 1328 adózóból 585 társas vállalkozás, 743 pedig egyéni vállalkozó illetve őstermelő. Az állandó jelleggel vállalkozási tevékenységet végzett adózók száma az előző évhez képest 15-el növekedett, ezen belül a társas vállalkozások száma 9-el és az egyéni vállalkozók, őstermelők száma pedig 6-al nőtt.

**Helyi iparüzési adót fizető adózók száma és fizetett adó összege
2014. és 2015. években**

	Adózók száma		Befizetett adóösszeg Ft-ban	
	2014.év	2015.év	2014. év	2015. év
Állandó jelleggel végzett tevék.:				
- társas vállalkozások	576	585	301.418.555	315.497.721
- egyéni vállalkozók, őstermelők	737	743	27.235.152	30.171.836
Ideiglenes jelleggel végzett tevékenység	2	4	275.000	900.000
Összesen:	1315	1332	328.928.707	346.569.07

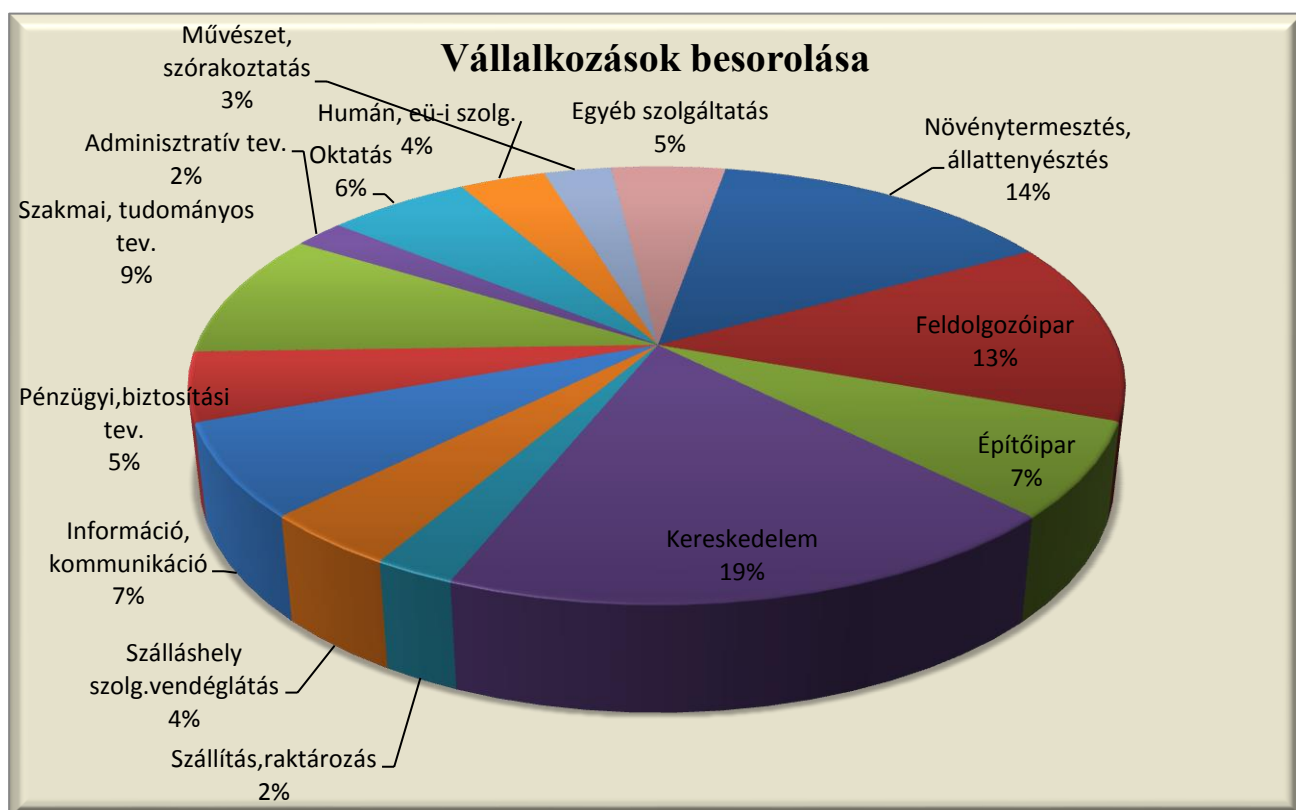
Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal 2014. évi zárási összesítő

Az adózók pénzügyi nehézségeit, gazdálkodásukban tapasztalható negatív tényezőket mutatja, hogy 2015. évben is éltek adóelőleg mérséklési lehetőségükkel. Erre az adóeljárásról szóló törvény rendelkezése ad felhatalmazást a vállalkozásoknak, így az adózó akkor kérheti az adóelőleg módosítását, ha előlegét az előző időszak adatai alapján fizeti és számításai szerint adója nem éri el az előző időszak adatai alapján fizetendő adóelőleg összegét, azaz ha adóalapja csökkenést mutat. 17 db előleg mérséklési kérelem alapján 1.470 ezer forint került törlésre.

Az alábbiakban a 2014. évi beszámoló kapcsán Pénzügyi és Gazdasági Bizottsági ülésen felmerült képviselői kérdésnek kívánunk eleget tenni. Az Adóhatóságunk által regisztrált és helyi iparüzési adóalanyként nyilvántartott vállalkozásokat kívánjuk bemutatni az egységes ágazati osztályozási rendszer alapján. Az osztályozási rendszer négy szintű hierarchiában rendezi az egyes tevékenységeket, nemzetgazdasági ág, ágazat, alágazat és szakágazat alapján.

Mint már korábban említettem, hogy az adócsoport egy zárt rendszerű, országosan egységes DOS-alapú programmal dolgozik, mely a vállalkozások egységes ágazati osztályozási rendszer szerinti kigyűjtését nem tudja elvégezni. Ezért a kolleganők az elmúlt hónapokban vállalkozásaink ilyen szintű bemutatását külön kimutatást készítve végezték el.

Iparüzési adóalanyainkat a nemzetgazdasági ág szerinti besorolásba helyezték el, és elsősorban főtevékenységük alapján. Fontos hangsúlyozni, hogy csak a főtevékenységük alapján, hisz nagyon sok vállalkozás többfajta tevékenységet is végez, s ha egy-egy cég több helyre sorolása halmozódást eredményezett volna.

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adóprogram

b.) Idegenforgalmi adó:

A helyi adó törvény az idegenforgalommal együtt járó igények kielégítéséhez szükséges anyagi eszközök biztosítását azzal kívánja elősegíteni, hogy lehetőséget biztosít az idegenforgalmi adó bevezetésére. Az adóbevétel fontos szerepet játszik az önkormányzat költségvetésében, hiszen az idegenforgalmi adóbevételek minden beszedett adóforintja után további 1,5 Ft normatív támogatás igényelhető, ami a turizmussal összefüggő költségek és kiadások forrásait növeli. A növekvő vendégforgalom más állami és önkormányzati adóbevételeket is generál, e mellett a városban működő vállalkozások, intézmények bevételeit is gazdagítja. E fizetési kötelezettség sajátossága, hogy alanyai kizárólag magánszemélyek lehetnek, akik a településen üdülési célzattal tartózkodnak.

A Hatv. rendelkezése szerint adókötelezettség azt a magánszemélyt terheli, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Itt szükséges megerősíteni, hogy ezt az adónemet nem a sárospataki lakosoknak, és nem a sárospataki szállásadói tevékenységet végző adózóknak kell megfizetniük.

A szállásadó csak egyfajta közvetítő szerepet tölt be a vendég és az önkormányzat között, ugyanis ő beszedi, bevallja és befizeti az idegenforgalmi adó összegét. Fontos megemlíteni és hangsúlyozni, hogy a törvény arról is rendelkezik, ha az adóbeszedésre kötelezett az adó beszedését elmulasztotta, abban az esetben ő köteles megfizetni a be nem szedett adó összegét.

Az adó alapja a megkezdett vendégéjszaka száma, mértéke személyenként és vendégéjszakánként településünkön 2008. évtől 250 Ft. A törvényi felső adómérték a KSH által közzétett fogyasztói árszínvonal változással valorizálható. A törvényi felső mérték (vendégéjszakánként 300 Ft) és a valorizáció együttesen határozza meg ezen adónemben az adómaximumot, mely 2015. évben 505,1 Ft/vendégéjszaka volt.

A helyi adó törvényben megfogalmazott adókötelezettség alóli mentesség életkorhoz (kiskorú), speciális egészségügyi, oktatási, munkavégzési, vállalkozási jogviszonyhoz kötődik. Ez lényegében azt eredményezi, hogy a településen jellemzően csak idegenforgalmi cézzal tartózkodó magánszemélyt terhelheti az idegenforgalmi adó. A beszedett idegenforgalmi adót a beszedést követő hónap 15. napjáig kell a szálláshelyeknek az önkormányzati adóhatósághoz önadózás keretében bevallani és az önkormányzat alszámlájára befizetni.

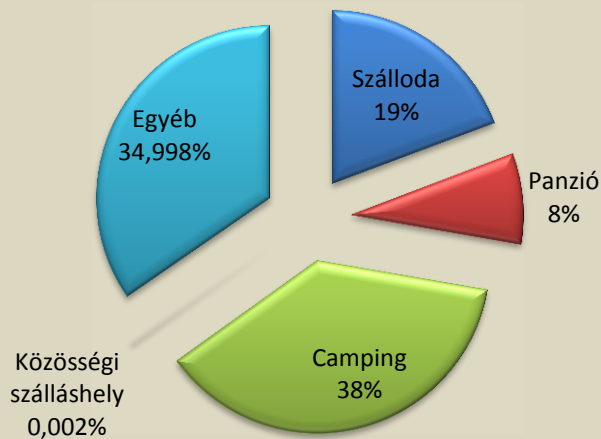
Bevallott vendégéjszakák alakulása 2014. és 2015. években

	2014. év	2015. év	Változás %
Adóköteles vendégéjszakák száma	38771	45694	117,79
Adómentes vendégéjszakák száma	22438	19556	87,16
Összes bevallott vendégéjszakák száma	61209	65250	106,60

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport lajstrom

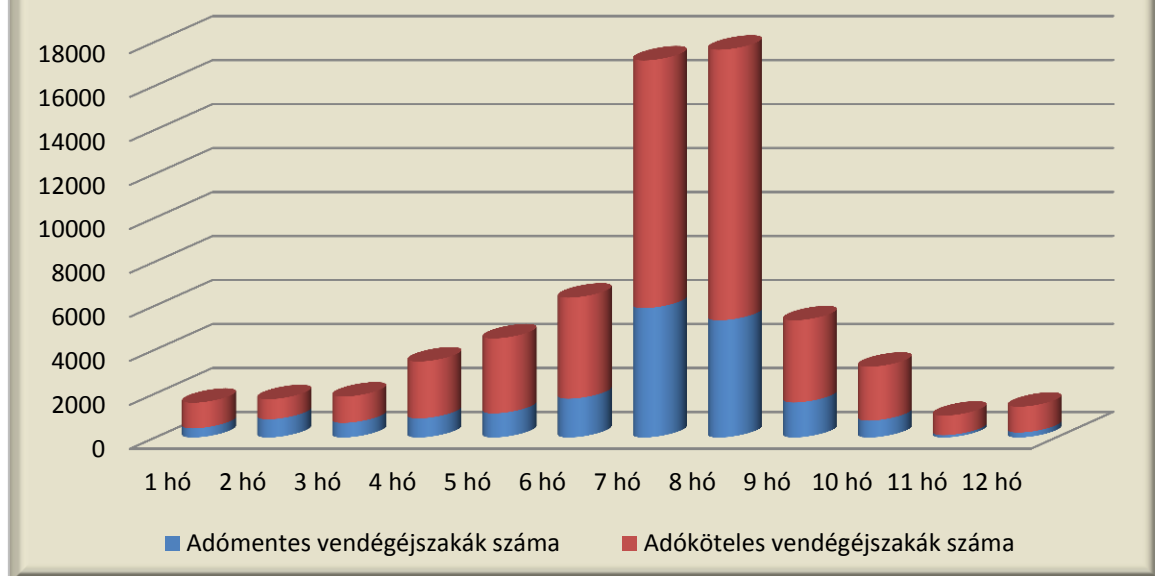
A 2014. és a 2015. évi adatok összehasonlítását követően örömmel konstatálhatjuk, hogy az összes eltöltött vendégéjszaka szám jelentős emelkedést mutat. A táblázat adatai azt a tényt erősítik meg, hogy a városunkba látogató turisták számának emelkedése mellett a felnőtt, azaz a 18 életévét betöltött vendéglátogatók voltak többségben a vizsgált időszakban. Az alábbi két diagram a vendégéjszakák alakulását szemlélteti. Az első diagram az összes eltöltött vendégéjszakát szálláshely típusainak megfelelően, majd a második diagram már megbontva azokat hónapokra illetve adóköteles és adómentes vendégéjszakákra.

Eltöltött vendégéjszakák megoszlása a szálláshely típusok között

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi IFA kimutatása

Vendégéjszakák alakulása havi bontásban

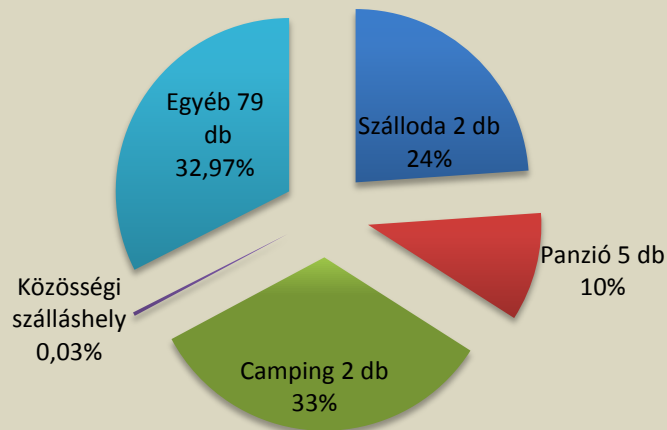

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi idegenforgalmi adó lajstrom

Ebben az adónemben befolyt bevétel alakulását több tényező mellett nagymértékben befolyásolja az időjárás alakulása is. Az engedéllyel rendelkező és Adóhatóságunk által nyilvántartott szálláshelyek túlnyomó többsége a Végardó fürdő környékén üzemel, vendégkörük elsősorban az a szlovák, lengyel és német turista, aki a termál fürdő nyújtotta szórakozási, pihenési lehetőségeit kívánja igénybe venni.

Az adócsoport 89 db szálláshelyet tart nyilván Sárospatak közigazgatási területén, melynek a 239/2009. (X.20.) Korm. rendelet szerinti besorolását, s az általuk beszedett idegenforgalmi adó megoszlását szemlélteti az alábbi diagram.

Bevallott idegenforgalmi adó megoszlása a szálláshely típusok között

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi zárási összesítő

Mint ahogy a diagram is szemlélteti az egyéb szálláshelyek aránya az összes szálláshelyen belül 88,76 %-ot képvisel. Ezek a szálláshelyek nagy része a város Végardó területén találhatóak, az adóhatóság ellenőrzési tevékenysége túlnyomó részt (számukból is adódóan) rájuk fókuszál.

Az idegenforgalmi adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzése a nyári hónapokban kap nagyobb szerepet. A májustól augusztusig terjedő időszakban az adócsoport dolgozói heti, akár napi rendszerességgel járják végig a szálláshelyek területeit, megfigyelve a vendégforgalom alakulását. A részletes ellenőrzésre kijelölt, már működő szálláshelyek esetében a nyilvántartások vezetése, vendégekönyv, számlatömb pontos és megfelelő kitöltése, az új szálláshelyek pedig preventív jelleggel kerülnek ellenőrzésre.

2015. évben 11 szállásadónál történt részletes ellenőrzés. Az éves ellenőrzés a szálláshelyek döntő többségénél adminisztratív jellegű hiányosságot, pontatlanságot, rosszul kialakított gyakorlatot tárt fel akár a vendégekönyv, akár a számlatömb vagy a bevételek vezetésében is. A tapasztalt hiányosságok is megerősítik azt a tényt, hogy a szállásadói tevékenység segítéséhez, a nyilvántartások vezetésének pontosításához és nem utolsósorban az adóbevételek növeléséhez szükség van a folyamatos ellenőrzésre. Az ellenőrzéshez azonban megfelelő revizori létszámra van szükség.

2.) Gépjárműadó, mint átengedett központi adónem:

A gépjárműadó bevétel 60 %-a továbbra is a központi költségvetést illeti meg. A helyi testületnek ebben az adófajtában szabályozási jogköre és lehetősége nincs.

A gépjárműadó 1992-es bevezetésére a motorizációval járó közterhek arányosabb elosztása, a települési, a fővárosban a kerületi önkormányzatok bevételeinek gyarapítása, valamint a közúthálózat karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges források bővítése érdekében került sor.

Gépjárműadó terheli a magyar hatósági rendszámú járművel ellátott gépjárműveket és pótkocsikat. A törvény hatálya nem terjed ki: a magyar hatósági rendszámú járművel ellátott mezőgazdasági vontatóra, a lassú járműre és a lassú jármű pótkocsijára, a négykerekű segédmotoros kerékpárra, a külön jogszabály szerinti „méhesház” gépjárműre, a munkagépre, a CD, a CK, a DT, az OT és a Z betűjelű rendszámú járművel ellátott gépjárműre, a külföldön nyilvántartott tehergépjárművek közül azokra, amelyek az Európai Unió valamely tagállamában vannak nyilvántartva.

Az adó alapja a személyszállító gépjármű hatósági nyilvántartásban feltüntetett teljesítménye, kilowattban kifejezve. Az adó összegét a gépjármű teljesítményének és életkorának megfelelő besorolási osztály szerinti forintösszeg szorzata határozza meg.

Az adó alapja az autóbusz, a nyerges vontató, a lakókocsi, a lakó pótkocsi hatósági nyilvántartásban feltüntetett saját tömege (önsúlya), tehergépjármű esetében a hatósági nyilvántartásban feltüntetett saját tömege (önsúlya), növelve a terhelhetősége (raksúlya) 50 %-ával. Az adó mértéke minden megkezdett 100 kilogrammja után: a lérugós vagy azzal egyenértékű rugózási rendszerű nyerges vontató, tehergépjármű, autóbusz esetén 850 Ft, más esetben tehergépjármű, nyerges vontató, autóbusz esetén 1380 Ft. A tételes – vagyis nem az önsúlyból kiszámított - mértékű adómértékek változatlanok: az E betűjelű ideiglenes rendszámú járművel ellátott személyszállító gépjármű után 10.000 forint, míg a tehergépjármű után 46.000 forint, a P betűjelű ideiglenes rendszámú jármű kiadása esetén 23.000 forint adót kell fizetni.

Az adó alanya főszabály szerint a gépjármű azon üzemeltetője, ennek hiányában tulajdonosa aki/amely az év első napján a hatósági járműnyilvántartásban szerepel. A gépjárműadóról szóló törvény szerint 20, 30 és 50 %-os adókedvezmény illeti meg a KÖHÉM rendelet 5. számú melléklete szerinti különböző környezetvédelmi osztály-jelzéssel ellátott autóbuszokat, tehergépjárműveket. Ezek a kedvezmények minden esetben már az adókimutatáskor levonásra kerülnek, tehát nem az adózónak kell kérelmeznie.

Szintén nem kell kérelmezni (nyilatkozni viszont igen) a teljes adómentességet a költségvetési szerveknek, egyesületeknek, alapítványoknak, amennyiben a tárgyévvel megelőző évben társasági adófizetési kötelezettségük nem keletkezett, illetve azon autóbuszok tulajdonosainak, üzemeltetőinek, akiknek a számviteli törvény szerinti nettó árbevétele legalább 75 %-ban a helyi és helyközi menetrendszerinti közúti tömegközlekedés folytatásából származott. Van viszont olyan mentesség, amelyet az adóalanyoknak kell kérelmeznie. Ez súlyos mozgáskorlátozottsághoz kötődik, s jogszabályban meghatározott orvosi igazolások benyújtásával érvényesíthető. 2015. évben 40 adózó tudta igénybe venni a mozgáskorlátozottság miatti mentességet.

A gépjárműadó befizetéseket az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 2. számú melléklete szerint kell teljesíteni az adózóknak, félévenként két egyenlő részletben az adóév március 15-éig, illetve szeptember 15-éig.

Az állam általi 60 %-os bevétel elvonással kapcsolatban szeretném még megjegyezni, hogy a bevétel elvonása nem járt a feladatok elvonásával is. Továbbra is az adócsoporthoz bonyolítja le az adókimutatásokat, a havonkénti változások feldolgozását, határozatok kiadását, és a hátralékok behajtását. A központi költségvetést megillető bevételt havonta, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell a Magyar Államkincstár által megjelölt fizetési számlára átutalni. A központi költségvetést havonta megillető hányadának ellenőrzése céljából az önkormányzati adóhatóság a tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig adatot szolgáltat az Államkincstárnak.

Az alábbi táblázatban szeretnénk szemléltetni a sárospataki állandó lakcímmel rendelkező állampolgárok tulajdonában/üzembentartásában lévő gépjárművek megoszlását, összehasonlítva az előző, a 2014. évi adatokkal. A táblázat jól szemlélteti a növekedést, azon belül is elsősorban a személygépjárművek 103,42 %-os növekedését.

**Adóztatott gépjárművek típusa és darabszáma
2014. és 2015. években**

	D a r a b s z á m	
	2014. év	2015. év
személygépkocsi	3799	3929
tehergépjármű	528	555
autóbusz	10	4
vontató	6	4
motorkerékpár	185	183
pótkocsi	505	505
utánfutó	8	5
Összesen:	5041	5185

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – gépjárműadó lajstrom

3.) Talajterhelési díj:

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján, a környezetterhelési díj 2004. január 1-jén került bevezetésre a levegőre és a vízre, a talajterhelési díjra vonatkozó szabályok 2004. július 1-jétől léptek életbe.

A talajterhelési díj bevezetésével a törvényalkotó célja a környezet és természet védelme, terhelésének mérséklése, a környezethasználóknak a környezet és természet megóvását szolgáló tevékenységekre való ösztönzése. Két adóhatóság is „működik” a talajterhelési díj adózása során, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat a NAV, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízszikkasztáshoz kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat pedig az önkormányzati adóhatóságok látják el.

Talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki helyi vízgazdálkodási hatósági engedély alapján szennyvízelhelyezést alkalmaz és a műszakilag rendelkezésre álló közcsontra nem köt rá. A törvény a talajterhelési díj mértékét a talajterhelési díj alapja, az egységszorzó (1.200 forint), valamint a területérzékenységi szorzó (1,5) együttes szorzataként határozza meg. Talajterhelési díj alapja a szolgáltató által leigazolt, az adott évben felhasznált vízmennyiség csökkentve a meghibásodás miatt elszivárgott vízmennyiséggel, és a számlával igazolt elszállított szennyvíz mennyiségével.

A 2012. évi, tízszeresére emelkedett egységár jogszabályi változását követően a törvényalkotó szándékával egyezően a Képviselő-testület különböző mentességek és díjkedvezmények elfogadásával igyekezett egyrészt ösztönözni a lakosságot a hálózatra való rákötésre, illetve az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő családokat támogatni.

Az előző évekhez viszonyítva nagyon sokan éltek a rákötés lehetőségével, így 2015. évben már csak 106 adózót szólított fel az adócsoporthoz bevallás benyújtására, (2014-ben még 124 adózót), melyből 51 adózó igénybe is tudta venni a képviselő-testület rendelete által biztosított teljes díjmentességet. A bevallást benyújtók közül 6 adózó részesült pótlékmentes részletfizetési kedvezményben.

4.) Helyi jövedéki adó:

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 2015. január 1-jétől módosításra került. A módosítás értelmében a magánfőző desztillálóberendezésének bejelentésével, a magánfőzésnél az adóbevallással és az adó megfizetésével kapcsolatos eljárásban a lakóhely szerinti önkormányzati adóhatóság jár el. A fizetendő évi 1.000 forintos átalányadó ellenében legfeljebb 100 liter ürtartalmú, párlat-előállítás céljára kialakított desztillálóberendezésen a magánfőző évente legfeljebb 50 liter párlatot állíthatott elő. Mind a bejelentésről, mind az adóbevallásokról önkormányzati adóhatóságunknak tájékoztatási kötelezettsége állt fenn a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé. Nyilvántartásunk szerint a desztillálóberendezés tulajdonjogát 17 adózó jelentette be, a magánfőzés tényéről pedig 15 adózó adott adóbevallást. Helyi jövedéki adóból 2015. évben 15 eFt bevétel realizálódott.

5.) A következőkben néhány olyan munkaterületet szeretnék kiemelni, amelyek mint a beszámoló elején elhangzott, törvény által a jegyzőre delegált hatósági feladat. Ezen feladatok ellátásából bevétele az önkormányzatnak nem származik, (néhány esetben a köztartozások behajtásából igen), mégis ellátásuk nagy terhet ró az adócsoporthoz dolgozóira.

a.) Adó- és értékbizonyítvány:

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 140. §. (2) bekezdése rendeli a jegyző adóügyi feladata és hatásköre közé az adó és értékbizonyítvány kiadását. Az illetékességet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. évi törvény 101 paragrafusa szabályozza, mely szerint az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzat jegyzője állítja ki az ingatlan és az ingatlanszerzők adatairól adó- és értékbizonyítványt.

Azt, hogy milyen esetben és milyen szerv megkeresésére állítja ki, különböző törvények szabályozzák, ilyen például a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv., mely szerint hagyatéki ügyben, vagy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, mely szerint pedig különböző végrehajtási ügyekben keresik meg a jegyzőt adó- és értékbizonyítvány kiállítására.

Minden megkeresés esetében az adócsoporthoz dolgozója helyszíni szemle megtartásával, az ingatlan teljes körű felértékelésével határozza meg az ingatlan értékét. Ingatlanon értendő minden lakó és nem lakó épület, beépítetlen terület, szántó, szőlő, gyepek és erdők stb., Ez nagyon sok esetben Sárospatak közigazgatási területéhez tartozó külterületek felkeresésével is jár, s egy-egy terület behatárolása komoly „nyomozói munkát” igényel.

A megkeresések száma 2015. évben az előző évhez képest jelentős eltérést nem mutat, mint ahogy az ügy elintézésére rendelkezésre álló ügyintézési határidő sem, mely 8 napot határoz meg az értékelést végző kolleganőnek.

Az értékelés elvégzéséhez minden esetben a TAKARNET Földhivatali Információs rendszerből történő tulajdoni lap lekérdezésére van szükség, melyek száma 2015. évben 373 db volt. A megkeresések határidőben és teljes körűen történő teljesítése a csoport létszámát figyelembe véve sok esetben komoly problémát okozott.

b.) Adók módjára behajtandó köztartozások:

Az adók módjára behajtandó köztartozások végrehajtása esetén a köztartozás jogosultjának megkeresése alapján folytatja le az adócsoport a végrehajtást. Törvények írják elő, hogy valamely köztartozást az önkormányzati adóhatóság adók módjára köteles behajtani. E köztartozások rendszerint nem adó jellegűek, ezekre a törvény hatálya csak a végrehajtás és az ezzel összefüggő nyilvántartás tekintetében terjed ki.

Amikor az adóhatóság adók módjára behajtandó köztartozás beszedése érdekében, megkeresésre foganatosít végrehajtási cselekményeket, nem saját követelését érvényesíti. Ekkor hatásköre csak arra terjed ki, hogy tartozás jogosultjának megbízásából a megkeresésben megjelölt összeg behajtása érdekében intézkedjen. Rendelkezési joga nem terjed ki arra, hogy a köztartozásra fizetési könnyítést engedélyezzen, a tartozást mérsékelje.

Adók módjára behajtandó köztartozások például az állam által megelőlegezett gyermektartásdíj, munkaügyi, munkavédelmi bírságok, vámszabálysértések, halvédelmi bírságok, érdekeltségi díj, szabálysértési, helyszíni bírságok, közigazgatási bírságok, jogalap nélkül felvett családi pótlék, átképzési támogatások, szakértői díj, gondozási díj, stb.

Ezek közül a szabálysértési és helyszíni bírságok 100 %-a, illetve a közigazgatási bírságok 40 %-a az önkormányzat saját bevételeinek számítanak. Az egyéb jogcímen behajtott köztartozásokat a kimutató szervnek utaljuk át, ezekből az összegekből az önkormányzatnak nincs bevétele. Legnagyobb összegű hátralékaink az előző éveknek megfelelően még mindig az állam által megelőlegezett gyermektartásdíjakból származnak. Egyrészt az a társadalmi réteg halmozott fel ilyen összegű hátralékot, aki évek óta egyáltalán nem dolgozik, segélyből vagy alkalmi munkából él, másrészt pedig az a réteg aki annak ellenére, hogy munkahellyel rendelkezik, mégis nehezen tudja kifizetni a közüzemi számlákat. A bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezik a letiltható jövedelmekről, mely a segélyből történő tiltás foganatosítását egyértelműen tiltja. A munkabérekéből és nyugdíjakból történő tiltás esetén előfordult több esetben is, hogy olyan visszajelzést kaptunk, hogy letiltásunkat sorrendbe állították, mert már előző letiltások megelőzik.

Az adók módjára behajtásra kimutatott tartozások beszedésének eredményessége alacsonyabb, mint más adóké. Betudható ez annak, hogy az esetek túlnyomó többségében az adósnak sem munkahelye, sem számlája, sem végrehajtható ingó vagyona nincs. Míg az adók esetében egy folyamatos, többnyire éveken át tartó kapcsolat jön létre az önkormányzati adóhatóság és az adózó között, a bírságok, díjak beszedése gyakran csak egyszeri kapcsolatot feltételeznek, jóval magasabb költséggel. Az elkövetők többsége évek óta nem él életvitelszerűen Sárospatakon, csak állandó bejelentett lakcíme van városunkban. Legtöbbször még a családtagok sem tudnak róla, vagy nem akarnak tudni róla semmit.

Az adók módjára behajtandó köztartozások behajtása nagyon idő- és költségigényes intézkedések, melynek nagy részéből, mint említettem az önkormányzatnak bevétele - 1-2 kivétellel – nem származik.

2015. évben az iktatott iratok száma 1208 db, melyből 279 esetben keresték meg adóhatóságunkat más szervek végrehajtási eljárás lefolytatása végett, mely ügyekben a hatóságnak haladéktalanul meg kellett indítania a végrehajtást. A többletmunkát jelezve, összehasonlítást végezve az előző évvel, melyben az ügyiratszám 587 db, a megkeresés szám pedig 233 db volt. Záráskor 23,14 millió forint behajtásra kimutatott hátralékot kezel az adóhatóság, ennek többsége olyan tartozás, mely munkahely, jövedelem, bankszámla hiányában – jelen állapot alapján – nem végrehajtható. A hátralék összege a 2014. évhez viszonyítva, mely 23,6 millió forint volt, 98.05 %-os csökkenést mutat.

6.) Követelés és hátralékkezelés:

A hátralék és követeléskezelés egyre fontosabb részét képezi az adóigazgatási munkának. Mindazokkal szemben, akik önként nem teljesítik fizetési kötelezettségeiket és hátralékot halmoznak fel, az önkormányzati adóhatóság a törvényes és tisztességes eszközök széles körének alkalmazásával következetesen lép fel.

Az adóhatóság feladatai közé tartozik a hátralékkal rendelkező gazdálkodók és magánszemélyek fizetésének kikényszerítése és az adófizetők problémáinak méltányos kezelése. Az önkormányzati adóhatóság alapvető célkitűzése a hátralék keletkezés növekedési ütemének lassítása a végrehajtási eljárások hatékony és eredményes alkalmazásával.

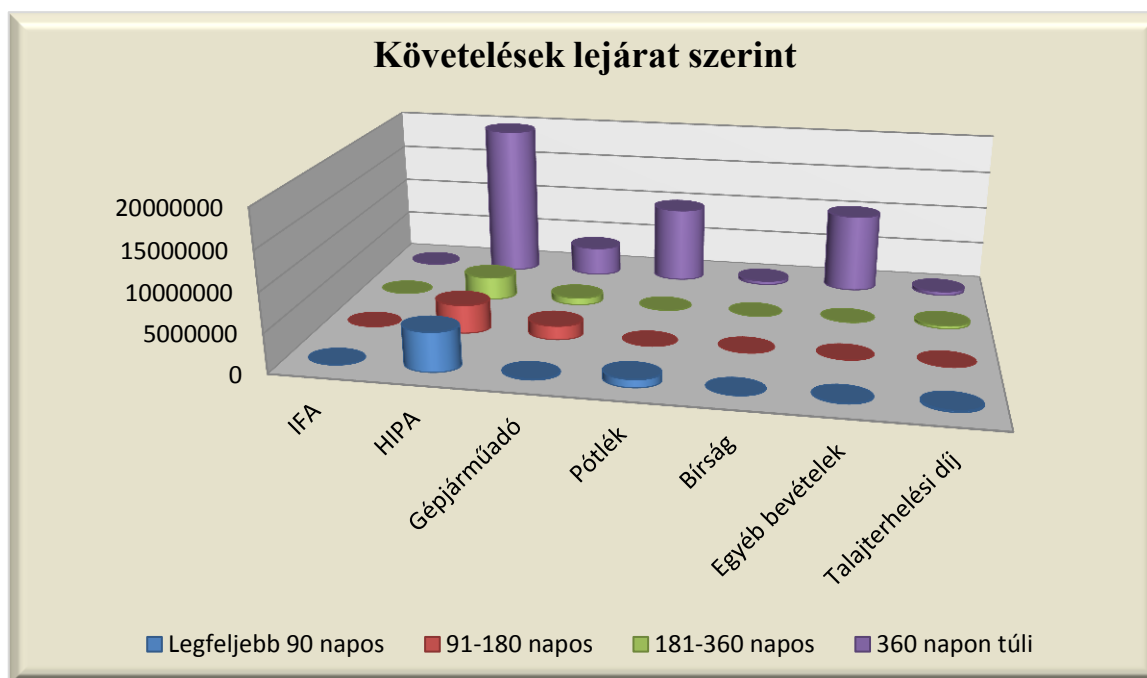
A hátralékállomány nagymértékben az előző évekről áthozott tartozás. A hátralék jelentős része behajthatatlan, mert olyan nem működő, illetve felszámolás alatt lévő társaságnál van felhalmozódva, akikről a tartozás megtérülése nem valószínűsíthető.

Ha elindul a felszámolási eljárás, az önkormányzati adóhatóságnak csak egyetlen egy lehetősége marad a fennálló tartozás beszedésére, a megfelelő időben történő hitelezői igénybejelentés benyújtása. Ebben az esetben az önkormányzatnak a tartozás 1 %-át meg kell fizetni hitelezői igényként. Az eljárás legtöbb esetben több évre is elhúzódik, s az eljárás befejezését követően, felosztható vagyon hiányában csak a felszámoló biztos díjára marad fedezet. Az elmúlt évek során több esetben éltünk ennek a lehetőségével, de egyetlen egy esetben sem térült meg egyetlen egy adóforint sem. Így 2015. évben már nem nyújtottunk be hitelezői igényt, hogy ne növeljük tovább a meglévő hátralékállományt. A jogszabályi előírások miatt azonban ezen tartozások nem írhatóak le az elévülési idő (5 év) lejártá előtt, így folyamatos részét képezik az évente kimutatott hátralékállománynak. Az elmúlt évben újabb 4 cég esetében indult el a felszámolási, végelszámolási eljárás, illetve 5 adózó esetében kaptuk meg a felszámolási eljárást lezáró jogerős végzést.

Hasonló problémák vannak azoknál a cégeknél, akiknél adószám felfüggesztés, illetve adószám törlés miatt elindul a kényszer-végelszámolás. Tapasztalható olyan gazdálkodói magatartás is, hogy az eladósodott cégekből más vállalkozásokba viszik át a meglévő vagyont, a kiürített gazdasági társaságok végrehajtására pedig kicsi az esély.

A következő diagram a követelések lejárat szerinti alakulását szemlélteti. A kimutatásból egyértelműen megállapítható, hogy a helyi iparüzési adóban a 360 napon túli tartozás összege a legmagasabb, meghaladja a 19 millió forintot. Ugyanebben az adónemben jelentős összeget, 5 millió forintot mutat a legfeljebb 90 napos tartozás is, de ennek megtérülése valószínűsíthető, hiszen nagy része, fizetési halasztásból, részletfizetésből származik.

Szintén jelentős hátralékot mutat a 360 napon túli egyéb bevételek számla, több mint 10 millió forint összegben, melyet a behajtásra kimutatott személyszállítási díjak, bírságok meg nem fizetése eredményezett.

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. évi adókövetelés nyilvántartása

A még folyamatosan működő cégek esetében is gondot okoz az adófizetési kötelezettség teljesítése, hiszen a felhalmozott kintlévőség beszedése, a magas szállítói és hiteltartozások miatt rendkívül nehéz helyzetben vannak. Általában elmondható, hogy azon vállalkozások kerültek nagyon nehéz helyzetbe, akik már az előző év tartozásait is vagy átütemezték, vagy nem tudták megfizetni. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény lehetőséget biztosít az adózó és az adó megfizetésére kötelezett személynek, hogy kérelme alapján az őt terhelő adótartozás, bírság, vagy pótléktartozás mérséklését, elengedését, fizetési halasztását vagy részletfizetését kérje, ha azok megfizetése az ő és a vele együtt élő közeli hozzátartozó megélhetését súlyosan veszélyezteti, vagy a vállalkozás működését ellehetetleníti. Fizetési halasztásban, illetve részletfizetésben feltételhez kötötten több cég és magánszemély is részesült, 2015. évben 6 adózó élt ennek a lehetőséggel.

Vállalkozások esetében pénzügyi és vagyoni helyzetükkel kapcsolatos igazolások, magánszemélyek esetében jövedelmi és kiadásokkal kapcsolatos, esetleg orvosi igazolások bekérésre került sor. Tekintettel az önkormányzat anyagi helyzetére adó elengedésére egyetlen egy esetben sem került sor. A fizetési könnyítésben érintett adó nem minősül adóelengedésnek.

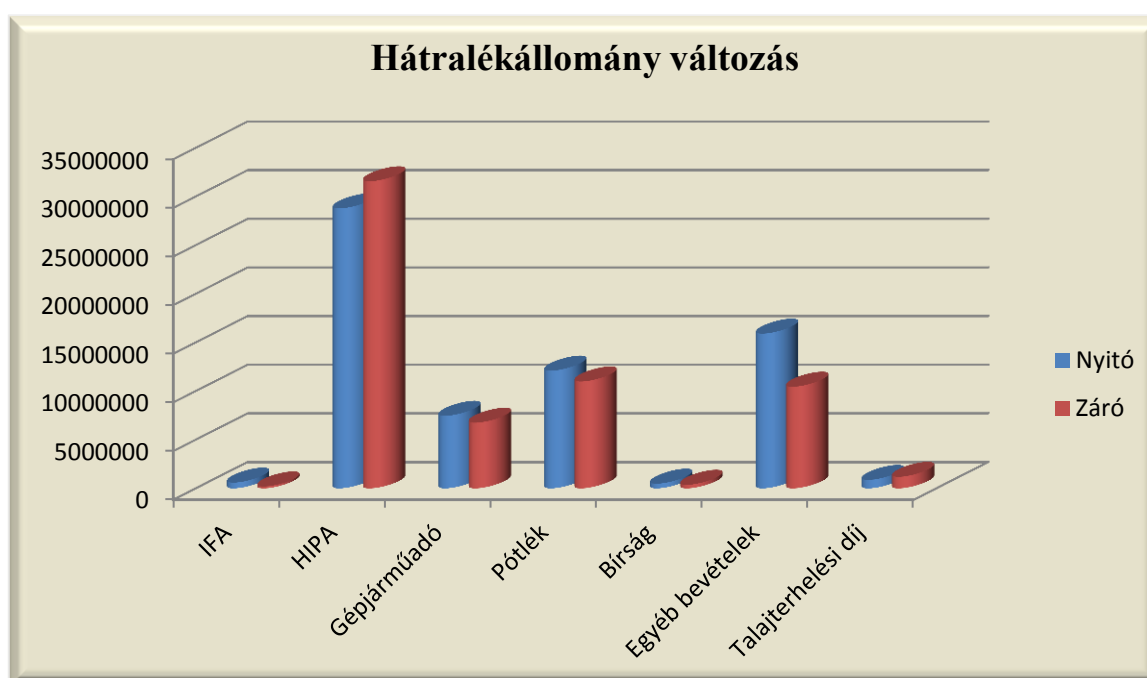
A tőketartozásból eredő hátralékállomány növekedése magával vonja a késedelmi pótléktartozás emelkedését is. A fizetési határidők lejárta következtében időről-időre megemelkednek a nyilvántartott adótartozások összegei. Jellemzően a nyilvántartott tartozások „hullámvölgy” trendet mutatnak, az adóhatóság eredményes végrehajtásai nyomán csökkennek, ám a fizetési határidők újra generálják a hátralékok növekedését.

A 2015. december 31-ei zárasi állapot szerint az összes hátralékállomány 61,6 millió forint. Örömmel konstatálhatjuk, hogy az előző évekhez képest a hátralék nem növekedett, hanem 2014. évhez viszonyítva 4,8 millió forinttal csökkent. Köszönhető ez a szigorú és hatékony követeléskezelés és behajtási tevékenység eredményének. A hátralék keletkezés növekedési ütemének lassítása, illetve megállítása a meglévő csoportlétszám növelésével még eredményesebbé tehető.

Feladatunk még a jövőre nézve a hátralékok megállítása és a bevétel növelése mellett az adóellenőrzések fokozott és folyamatos biztosítása. Szükség van egy olyan kontrollrendszer kiépítésére, amely a jogkövető és önkéntes befizetést teljesítő adózókon kívül feltárja azt az adózói kört, akik bejelentkezési, bevallási, befizetési teljesítési kötelezettségeik alól kibújva próbálnak adóhatóságunk látóköréből kikerülni. Az adóellenőrzési módszerek kiépítése további létszámbővítés nélkül nem lehetséges.

A kimutatott és fennálló hátralékok 56 %-a már nem működő, illetve felszámolás alatt lévő társaságoknál van felhalmozva, megtérülésük nem várható.

A következő diagram a hátralékállomány változását mutatja meg, összehasonlítva a 2014. és a 2015. éveket. Egyértelmű megállapítás vonható le annak tekintetében, hogy a helyi iparüzési adó és a talajterhelési díj kivételével minden más adóban csökkent a hátralékállomány a múlt év záró állományához képest.

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2015. adókövetelés nyilvántartása

Az esedékes, de meg nem fizetett tartozások megszüntetésére tett végrehajtási intézkedések:

Az adóhátralékok behajtása az év minden hónapjában folyamatosan működik. Az adóhatóság egyetlen esetben sem intézkedett úgy, hogy előtte ne tájékoztatta volna a tartozót arról, hogy már esedékes hátraléka van. Az év első hónapjaiban az adócsoport fizetési felszólítást küld a hátralékosoknak.

Minden év március 15-éig, illetve szeptember 15-éig számlaértesítő megküldésével tájékoztatja az adózókat fizetési kötelezettségeikről, melyben határidő kiszabásával lehetőséget ad az önkéntes teljesítésre.

A fizetési határidő leteltét követően kerül sor a meg nem fizetett adótartozások végrehajtására. Magánszemélyek esetében elsősorban munkabérből, illetve nyugdíjból történő letiltást kezdeményeznek a kolleganők. A behajtási tevékenységekben az időintervallum kiemelkedő szerepet kapott, a hatékonyság növelésében igen fontos, hogy csökkenjen a reakcióidő, amely a kötelezettség meg nem fizetése és a végrehajtási eljárás megindítása között eltelik. Sajnos ezen a téren az előrelépés nehézkes, mivel közvetlen információ sok esetben nem áll rendelkezésre, az adós személyének fellelése, a munkahelyi adatok és a bankszámlaszámok lekérése külön utánajárást igényel. Ezeken túl a behajtás sikerességét jelentősen meghatározza a jövedelem, sajnos egyre többen vannak, akiknek nincs nyilvántartott jogviszonya, nem dokumentált „fekete” jövedelmet szereznek, így a jövedelemforrásuk felderíthetetlen, illetve segélyen él, amely nem vonható végrehajtás alá.

2015. évben 555 adózó esetében kereste meg az Adócsoport az Országos Egészségbiztosítási Pénztárt munkahely és kifizető nevének, címének megkérésével, illetve 19 adózó esetében pedig az illetékes Nemzeti Adó- és Vámhivatalt számlaszám megkérésével. Az elmúlt évben is nagyon sok letiltást tudtak kezdeményezni a közmunka program keretében foglalkoztatottak munkabérére.

A vizsgált időszakban 665 fizetési felhívást postáztak ki (nem számlaértesítő) az adócsoport dolgozói, és 147 adózó esetében nyújtottak be letiltást munkabérre, vagy nyugdíjra.

A vállalkozók hátralékainak behajtásakor pedig hatósági átutalási megbízás alkalmazásával az adós pénzügyi intézménynél kezelt pénzeszközeit vonják végrehajtás alá. Ha nemcsak egy pénzügyintézetnél rendelkeznek számlaszámmal és természetesen ezek az információk rendelkezésükre állnak, több számlaszámra is beadják a hatósági átutalást. 2015. évben 22 adózó esetében 4.250 millió forint adótartozás térült meg hatósági átutalás benyújtásával.

Ezen túlmenően gépjárműadó tartozás meg nem fizetése esetén pedig elindítják a gépjárművek forgalomból történő kivonását. Ez év közben is kezdeményezhető, ha az adózó adótartozása az egy évi adótételt meghaladja, de elsősorban az év utolsó 2-3 hónapjában fordul elő tömegesen. Az adott évben 42 adózó gépjárműjére kezdeményezték, s 8 fő esetében meg is történt a tényleges forgalomból kivonás. A többi esetben vagy rendezve lettek a fennálló tartozások, vagy időközben az adózó értékesítette gépjárművét, s a nyilvántartásba új tulajdonos került bejegyzésre.

Tisztelt Képviselő-testület!

Ennyiben kívántam ismertetni Önökkel a jegyző, mint önkormányzati adóhatóság adóztatással kapcsolatos feladatainak végrehajtásáról szóló munkát. Összefoglalva, elmondhatom, hogy az Adócsoporthoz igen szerteágazó, sokrétű feladatot kell napról-napra megoldania a változó társadalmi, gazdasági és jogszabályi környezetben.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót szíveskedjen megtárgyalni és elfogadni.

Sárospatak, 2016. április 14.

dr. Vitányi Eszter

Készítette: Tamás Zoltánné
adócsoporthoz vezető

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének

/2016. (IV.29.) KT. határozat-tervezete

az adóztatásról

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete tárgybani beszámolót megtárgyalta és azt elfogadta.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal

dr. Vitányi Eszter
jegyző

Aros János
polgármester